

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від «__»____2025 р.
№

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «РОСЛИННИЦТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 201(Н1) «Агрономія»
освітньо-професійна програма «Агрономія»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра здоров'я природи та якості харчових продуктів

Розглянуто і рекомендовано на
засіданні кафедри здоров'я
природи та якості харчових
продуктів
26 листопада 2025 р.,
протокол № 10

Розробники: д.с.-г.н., професор Наталія КРАВЧЕНКО ;
д.с.-г.н., професор Михайло КЛЮЧЕВИЧ;
к.с.-г.н., доцент Інна МОЖАРІВСЬКА

Житомир
2025

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 2

КРАВЧЕНКО Наталія, КЛЮЧЕВИЧ Михайло, МОЖАРІВСЬКА Інна.
Методичні рекомендації до виконання та оформлення курсових робіт з освітньої компоненти «Рослинництво» для здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 201 (Н1) «Агрономія», освітньо-професійна програма «Агрономія» (автори: Кравченко Н.В., Ключевич М.М., Можарівська І. А.), 2025. 73 с. Електронне видання (Протокол НМР № від __2025 р.).

– Режим доступу: <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=7409>

Упорядники:

Кравченко Наталія Володимирівна, доктор с.-г. наук, професор кафедри здоров'я природи та якості харчових ресурсів, Житомирська політехніка;

Ключевич Михайло Михайлович, доктор с.-г. наук, професор кафедри здоров'я природи та якості харчових ресурсів, Житомирська політехніка

Можарівська Інна Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри здоров'я природи та якості харчових ресурсів, Житомирська політехніка.

Відповідальний за випуск:

Кравченко Наталія Володимирівна, доктор с.-г. наук, професор кафедри здоров'я природи та якості харчових ресурсів, «Житомирська політехніка»

Рецензенти:

Герасимчук О.Л.- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сталої інфраструктури та гідроекології, Державний ун.-т«Житомирська політехніка»

Бутенко А.О. - к.с.-г. н., доцент кафедри селекції і насінництва ім. професора М.Д. Гончарова, Сумський національний аграрний ун.-т.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 3

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ	7
3. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ РОБОТИ	20
5. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	24
6. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ ТА ЇЇ ЗАХИСТ	31
7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	33
8. ДОДАТКИ	37
Додаток А.	37
Додаток Б.	38
Додаток В.	39

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 4

ПЕРЕДМОВА

Дані методичні рекомендації підготовлено для надання допомоги студентам спеціальності 201 (Н1) «Агрономія» у написанні та оформленні курсової роботи з дисципліни «Рослинництво».

Виконання курсової роботи є однією з форм самостійної роботи студентів під час навчального процесу, що дозволяє визначити ступінь та якість засвоєння студентом теоретичного матеріалу та вміння його аналізувати, застосовувати набуті знання і навички на практиці в реальних умовах.

При виконанні курсової роботи студент повинен показати глибокі теоретичні знання з конкретних питань, вміння застосовувати сучасні методи досліджень, використовувати досягнення науки й техніки, грамотно, чітко, логічно викладати думки, узагальнювати і формулювати висновки.

У методичних вказівках, відповідно до державних стандартів України пояснюється структура написання курсової роботи, наводяться її основні розділи. Розкривається послідовність збору, обробки та узагальнення матеріалу дослідження за обраною темою роботи. У вказівках визначено всі етапи, які необхідно виконати студенту для успішного написання та захисту курсової роботи.

Наведено методику написання курсової роботи. Загальними вимогами до курсової роботи є: повнота та послідовність викладення матеріалу, його достовірність, чіткість та якість формулювання, аргументованість висновків.

Студент несе повну відповідальність за виконання курсової роботи, наукову самостійність, достовірність результатів проведеного дослідження, запропоновані в роботі шляхи удосконалення за темою дослідження, правильність всіх даних, оформлення посилань і зроблені висновки. Написання курсової роботи є одним із підсумкових етапів вивчення дисципліни «Рослинництво».

Об'єкти вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування культур, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції.

Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь і навичок для застосування в професійній діяльності у сфері агрономії, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної рослинної продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Основна мета написання курсової роботи – навчити здобувачів вищої освіти застосовувати набуті знання з рослинництва, оволодівати методами комплексної господарсько-цінної оцінки даної культури, конкретних ґрунтово-кліматичних умов; навичками практичної розробки системи агротехнічних та заходів, які забезпечують одержання сільськогосподарської

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 5

продукції.

Предметом курсової роботи є наукове обґрунтування технології вирощування однієї із сільськогосподарських культур в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Курсова робота передбачає закріплення вмінь студентів:

- розробляти та удосконалювати прогресивні технології у рослинництві;
- розробляти та реалізовувати заходи щодо поліпшення якості та зменшення втрат рослинницької продукції;
- розраховувати і забезпечувати високу економічну ефективність впровадження технологій та їх екологічну безпечність.

Курсову роботу студент виконує за індивідуальним завданням, яке видає викладач.

Виконана студентом курсова робота має бути логічною, доказовою, аргументованою; містити глибокий самостійний аналіз досліджуваної теми, вносити реальні пропозиції щодо вдосконалення обраного напрямку діяльності конкретного торговельного підприємства; бути належно оформлена і мати всі необхідні додатки.

З метою наукової професійної допомоги у підготовці курсової роботи призначають наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу студенту з питань написання роботи за такими напрямками:

- консультування з питань вибору теми роботи, розробки її змісту, підбору спеціальної літератури, підготовки окремих розділів;
- остаточне редакційне формулювання теми курсової роботи;
- розробка схеми та визначення методики дослідження об'єкту за вибраною темою;
- розробка структури (плану) курсової роботи, визначення предмета і об'єкта дослідження.

Студент повинен:

- ✓ досліджувати вибрану тему курсової роботи;
- ✓ визначити мету і завдання курсової роботи;
- ✓ підготувати текст рукопису курсової роботи, який за змістом і формою відповідає вимогам вищої школи в Україні;
- ✓ захищати результати досліджень за вибраною темою курсової роботи.

Науковий керівник повинен:

- ✓ аналізувати і контролювати організацію самостійної роботи студента з дослідження вибраної теми і написання курсової роботи;
- ✓ проводити наукове консультування студента в процесі дослідження вибраної теми та здійснювати контроль самостійної роботи студента;
- ✓ рекомендувати студенту необхідну навчальну і науково-технічну літературу за темою роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 6

- ✓ встановлювати календарні терміни виконання окремих частин роботи;
- ✓ перевірити роботу і надати допуск до захисту.

Написання курсової роботи підсилює формування знань та вмінь для виконання та вирішення завдань, що передбачені кваліфікаційними характеристиками фахівців вищеназваної спеціальності.

Основними етапами виконання курсової роботи є:

- вибір теми і складання плану курсової роботи;
- вивчення та аналіз джерел літератури за темою дослідження, їх узагальнення;
- збирання практичного матеріалу і проведення досліджень, обробка цих матеріалів;
- написання і оформлення курсової роботи;
- рецензування і захист курсової роботи.

Студенти, які не виконали курсову роботу у встановлений термін, або отримали незадовільну оцінку, до екзаменаційної сесії не допускаються.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 201(Н1) «Агрономія»:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК. 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК.1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК.2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 201 (Н1) «Агрономія»:

РН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

РН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

РН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з дисципліни «Рослинництво» є проміжним етапом у підготовці фахівців спеціальності «Агрономія» і передбачає розвиток елементів наукової творчості, необхідної для підвищення їх рівня.

Курсова робота дає змогу виявити рівень засвоєння студентами теоретичних знань та практичної підготовки з дисципліни «Рослинництво», здатність до самостійної роботи за обраним напрямом навчання.

У процесі написання курсової роботи студенти закріплюють знання з рослинництва; опановують теоретичний матеріал дисципліни; формують вміння творчого вивчення наукової літератури, підбору та обробки даних, що стосуються теми роботи; освоюють різні методи польових досліджень. Виконання курсової роботи передбачає пошук та ретельний аналіз різноманітних джерел інформації, зокрема: наукових монографій та статей вітчизняних та зарубіжних дослідників, офіційних документів Міністерства аграрної політики України, аналітичних звітів та матеріалів профільних інституцій, статистичних даних, тощо.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Одним з основних етапів виконання курсової роботи є правильне визначення її теми. Темою курсової роботи повинна бути одна з актуальних проблем в сільському господарстві, яка відповідає завданням та умінням.

Студент може вибрати тему курсової роботи з переліку, який наведено в даному підрозділі. Здобувач може запропонувати власну тему курсової роботи, обґрунтувавши її актуальність. Не дозволяється виконання двох однакових тем за матеріалами одного підприємства (організації).

Курсові роботи з дисципліни «Рослинництво» мають такі *основні завдання*: оволодіння теоретичними знаннями біології культурних видів рослин та практичними навичками вирощування польових культур, максимального використання їх, біологічного потенціалу.

Тематика курсових робіт розробляється кафедрою з урахуванням вимог відповідних кваліфікаційних характеристик фахівця. Щорічно викладачами кафедри оновлюється ця тематика і затверджується на засіданні кафедри. Студенти денної форми навчання вибирають тему курсової роботи, виходячи з тематики своєї науково-дослідної роботи та бази виробничої (передвипускної) практики. Студенту заочної форми навчання бажано виконувати курсову роботу на матеріалі господарства, (компанії), де він безпосередньо працює.

Орієнтовна тематика курсових робіт

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	Ф-23.12-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»	05.02/2/201.00.3/Б/ОК.-
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 8

1. Технологія вирощування озимої пшениці в умовах Полісся України.
2. Технологія вирощування озимої пшениці на зрошенні в умовах Південного Степу України.
3. Технологія вирощування озимого ячменю в умовах Полісся України.
4. Технологія вирощування озимого ячменю на зрошенні в умовах Південного Степу України.
5. Технологія вирощування вівса в умовах Полісся України.
6. Технологія вирощування кукурудзи на зерно в умовах Полісся України.
7. Технологія вирощування кукурудзи на зерно на зрошенні в умовах Полісся України.
8. Технологія вирощування кукурудзи на силос в умовах Полісся України.
9. Технологія вирощування жита озимого в умовах Полісся України.
10. Технологія вирощування проса в умовах Полісся України.
11. Технологія вирощування сорго зернового в умовах Полісся України.
12. Технологія вирощування рису в умовах Полісся України.
13. Технологія вирощування гречки в умовах Полісся України.
14. Технологія вирощування гороху в умовах Полісся України.
15. Технологія вирощування нуту в умовах Полісся України.
16. Технологія вирощування сої в умовах Полісся України.
17. Технологія вирощування квасолі в умовах Полісся України.
18. Технологія вирощування люцерни в умовах Полісся України.
19. Технологія вирощування еспарцету в умовах Полісся України.
20. Технологія вирощування цукрового буряка в умовах Полісся України.
21. Технологія вирощування кормових буряків в умовах Полісся України.
22. Технологія вирощування картоплі в умовах Полісся України.
23. Технологія вирощування топінамбура в умовах Полісся України.
24. Технологія вирощування соняшнику в умовах Полісся України.
25. Технологія вирощування ріпани в умовах Полісся України.
26. Технологія вирощування ріпаку ярого в умовах Полісся України.
27. Технологія вирощування ріпаку озимого в умовах Полісся України.
28. Технологія вирощування гірчиці в умовах Полісся України.
29. Технологія вирощування кунжуту в умовах Полісся України.
30. Технологія вирощування маку олійного в умовах Полісся України.
31. Технологія вирощування бавовнику в умовах Південного степу України.
32. Технологія вирощування льону олійного в умовах Полісся України.
33. Технологія вирощування тютюну в умовах Полісся України.
34. Технологія вирощування коріандру в умовах Полісся України.
35. Технологія вирощування ріжю в умовах Полісся України.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 9

36. Технологія вирощування арахісу в умовах Полісся України.

37. Технологія вирощування розторопші в умовах Полісся України.

Послідовність виконання курсової роботи

Процес підготовки курсової роботи охоплює послідовність взаємопов'язаних етапів:

1. Офіційне призначення наукового керівника курсової роботи кафедрою.
2. Формулювання та узгодження актуальної теми курсової роботи з урахуванням наукових інтересів здобувача освіти.
3. Проведення змістовної консультації з науковим керівником щодо розробки стратегії дослідження, визначення структурних компонентів та укладання детального календарного графіку виконання курсової роботи.
4. Цілеспрямований пошук, критичний відбір та ретельне опрацювання наукових джерел, фахової літератури, релевантних до обраної теми дослідження.
5. Формування, логічне структурування та затвердження остаточного змісту курсової роботи у погодженні з науковим керівником.
6. Комплексне збирання інформаційних матеріалів про предмет дослідження, їх систематична обробка, глибокий аналіз та наукова інтерпретація отриманих результатів.
7. Безпосереднє написання курсової роботи з дотриманням затверджених методичних рекомендацій та встановлених вимог.
8. Проведення наукової експертизи курсової роботи керівником, отримання фахових рекомендацій та здійснення необхідних корективів і уточнень.
9. Проходження обов'язкової перевірки курсової роботи на предмет дотримання принципів академічної доброчесності засобами спеціалізованого програмного забезпечення.
10. Офіційна здача курсової роботи на профільну кафедру здоров'я природи та якості харчових ресурсів з дотриманням встановленого графіку реєстрації.
11. Публічний захист курсової роботи перед комісією.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 10

Завдання та термін виконання курсової роботи

Науковий керівник курсової роботи персонально розробляє та затверджує специфічний зміст, конкретну тему дослідження, послідовність етапів та календарні терміни її виконання на основі індивідуального завдання, яке оформлюється за встановленою формою (додаток А).

Здобувач освіти, у свою чергу, має неухильно дотримуватися визначеного календарного план-графіка, послідовно та якісно виконувати передбачені завдання курсової роботи, а також забезпечувати своєчасне звітування перед науковим керівником про проходження кожного запланованого етапу дослідження.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – це структуровано викладена інформація про результати самостійного наукового дослідження здобувача освіти, який присвячено актуальній проблемі з освітньої компоненти «Рослинництво», що складається з наступних структурних частин: у першій та другій частині описують умови вирощування і біологічні особливості культури.

На основі всебічного аналізу кліматичних умов роблять висновок про можливість вирощування заданої культури за еколого-біологічною технологією у даній зоні. Третя частина – це мотивоване вирішення поставленого завдання. В ній студент дає наукове обґрунтування технологічних прийомів та організаційно-господарчих заходів, які потрібно виконати.

Загальними вимогами до курсової роботи є: чіткість і логічна послідовність викладання матеріалу, переконливість аргументування, стислість і ясність формулювань, що виключають неоднозначність тлумачення, конкретність викладу основних результатів і висновків, їх наукова і/або практична значущість, обґрунтованість особистих припущень і рекомендацій студента.

Відповідно до теми курсової роботи науковий керівник допомагає скласти розгорнутий план.

Курсова робота має послідовно містити такі *складові*:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаної літератури;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 11

- додатки.

Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу, найменування кафедри, на якій вона виконувалась, назву дисципліни з якої виконується робота, тему курсової роботи, прізвище ім'я та по-батькові й інші відомості про студента, прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника, місто і рік (додаток А).

Зміст курсової роботи визначається її темою і відбивається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника підбирає літературні джерела (книги, брошури, монографії, наукові статті та ін.) й відповідні нормативні документи і складає проєкт плану, який обговорює з керівником.

До змісту включають:

- ✓ вступ;
- ✓ послідовно перелічені назви усіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки);
- ✓ висновки;
- ✓ список літератури;
- ✓ назви додатків і номери сторінок.

Зміст роботи має відображати суть проблеми, її складність та логіку дослідження. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Титульний аркуш ЗМІСТ

ВСТУП

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за потреби)

Титульний аркуш є першою сторінкою КР, яка не нумерується. Згідно з діючим стандартом (ГОСТ 2.105-95, ДСТУ 3008-95) титульний аркуш виконується за встановленим зразком (Додаток Б).

ВСТУП (2 – 2,5 стор.), розкривається стан досліджуваної проблеми - варто виділити дискусійні питання та нерозв'язані проблеми; обґрунтовується актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки; коротко описується історіографія дослідження; зазначається мета, предмет, об'єкт та завдання дослідження).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 12

ОСНОВНА ЧАСТИНА (відповідно до обраної тематики описується проведення дослідження - вичерпно розкривається основний зміст питання на основі обраного наукового методологічного апарату). Всі цитати та не власні твердження здобувача освіти у тексті (обсягом не більше трьох рядків) мають супроводжуватися посиланнями на відповідне джерело в переліку літератури.

ВИСНОВКИ (1 – 1,5 стор.) - пояснюється розв’язання проблеми; висновки мають відповідати завданням, які вирішувалися у дослідженні; пропонуються перспективи розвитку для подальших досліджень - рекомендовано зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити у результаті опрацювання теми, а й недоліки та проблеми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ розміщується у списку, згідно з порядком посилань у тексті або за абеткою прізвищ авторів.

У додатках розміщують матеріал, що доповнює текст КР. Під час оформлення додатків на окремому аркуші друкують великими літерами слово «**ДОДАТКИ**». Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Після слова «Додаток» друкують літеру, що позначає його послідовність. Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням у верхньому правому курку сторінки слова «Додаток» з його позначенням. Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

Вимога до унікальності курсової роботи - 70%, цитування – 30%.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 13

Приклад розподілу Розділів відповідно до обраної теми:

ЗАГАЛЬНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Загальна структура курсової роботи повинна мати такий вигляд:

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРИ,
МОЖЛИВОСТІ РЕКОМЕНДОВАНИХ СОРТІВ

РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ГРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ
ВИРОЩУВАННЯ

2.1. Кліматичні умови

2.2. Ґрунтові умови

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ

3.1. Розміщення в сівозміні

3.2. Система обробітку ґрунту

3.3. Система удобрення

3.4. Сівба

3.4.1. Розрахунок норм висіву

3.4.2. Підготовка насіння

3.4.3. Строки, способи, глибина сівби

3.5. Догляд за посівами

3.6. Збирання врожаю і первинна обробка

РОЗДІЛ 4. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ СПИСОК

ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 14

ЗМІСТ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ РОБОТИ

ВСТУП

В обсязі 1 – 5 сторінок описати народногосподарське значення сільськогосподарської культури і завдання щодо збільшення її виробництва та поліпшення якості в країні, області, районі.

РОЗДІЛ 1

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРИ, МОЖЛИВОСТІ РЕКОМЕНДОВАНИХ СОРТІВ

Указати українську і латинську назви ботанічної родини, виду культури, її тип розвитку. Дати коротку ботанічну характеристику культури, при цьому виділити ті особливості будови окремих органів, які визначають характер технологічних процесів. Детальніше описати фенологію росту і розвитку за фенологічними фазами й етапами органогенезу. Вказати тривалість кожної фази, усього вегетаційного періоду.

Вказати потреби культури до *тепла* від посіву до дозрівання врожаю: описати максимальну, мінімальну і оптимальну температури при проростанні насіння, у період появи сходів, під час росту вегетативних органів, у період цвітіння і дозрівання урожаю. Описати стійкість до приморозків, вплив температури на тривалість періоду вегетації, вказати суму активних температур, що необхідна для отримання врожаю.

Відмітити реакцію культури на довжину *світлового* дня, вплив затінення на тривалість вегетації, урожайність і якість врожаю.

Описати потребу рослин до *вологи* під час набухання, проростання, у різні періоди вегетації, відмітити критичні періоди. Вказати транспіраційний коефіцієнт, сумарне водоспоживання. Відмітити вплив зволоження на формування урожаю культури і якість продукції.

Описати, які *грунти* за воднофізичними та агрохімічними властивостями є найкращими для культури і чому. Відмітити оптимальну реакцію ґрунтового розчину, вимоги культури до щільності ґрунту, його механічного складу. Вказати *склад поживних елементів* (азоту, фосфору, калію) одиницею врожаю, в який період вегетації їх найбільша потреба. Як впливають азот, фосфор і калій на ріст, розвиток культури, тривалість її вегетації, урожай і його якість, співвідношення основної і побічної продукції

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 15

в урожаї. Указати коефіцієнти використання поживних речовин із ґрунтових запасів, органічних добрив. Назвати рекомендовані *сорти* і навести коротку характеристику їх господарсько-біологічних властивостей. Знайти в літературних джерелах інформацію про врожайність культури в умовах вказаної в завданні зони вирощування. Ці данні мають бути використані при розрахунках норм добрив для отримання такого врожаю.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ

2.1. Кліматичні умови

За середніми багаторічними даними найближчої метеостанції дати загальну характеристику клімату, навести у вигляді таблиці й описати основні метеорологічні фактори: температуру, опади, тривалість без морозного періоду і періодів з температурами вище 5 та 10 °С, суми фізіологічно активних і ефективних температур за ці періоди, гідротермічних коефіцієнтів тощо. Підсумувати, чи сприятливі кліматичні умови для успішного вирощування досліджуваної культури.

2.2. Ґрунтові умови

Дати коротку характеристику ґрунтів, що найпоширеніші в зоні дослідження. За довідниковими виданнями описати характеристику властивостей ґрунту означеної зони (гранулометричний склад, рН, гідролітична кислотність, щільність, вміст і забезпеченість елементами мінерального живлення, наявність карбонатів, насиченість вбирного комплексу основами, засолення, рельєф, глибина залягання підґрунтових вод тощо). Зробити висновок щодо відповідності властивостей ґрунту біологічним особливостям обраної культури.

РОЗДІЛ 3

ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ

(Цей розділ найбільший за обсягом).

Технологічні прийоми слід обґрунтувати науковими даними і підкріплювати посиланнями на літературні джерела. Доводи необхідності проведення того або іншого прийому повинні бути переконливими. Для цього

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 16

треба критично оцінювати їх, більше застосовуючи такі конструкції суджень, як, наприклад: «Коли б ..., то ...; Оскільки ..., то...; Якщо б ..., то доцільно було б ...» і т.д

3.1. Розміщення в сівозміні

Слід описати відношення культури для попередників, перерахувати їх набір, указати переваги і недоліки. Висвітлити значення досліджуваної культури як попередника. Навести схему чергування культур у сівозміні, що планується.

3.2. Система обробітку ґрунту

Необхідно описати особливості технології вирощування досліджуваної культури, скласти системи основного, передпосівного і післяпосівного обробітку ґрунту з урахуванням стану поля (рослинні рештки, видовий склад і ступінь засміченості), ґрунтових і агрокліматичних умов і біологічних особливостей культури. Обґрунтувати вибір систем обробітку.

3.3. Система удобрення

Розрахувати дози N , P_2O_5 та K_2O у кг діючої речовини на запланований врожай, норму добрив в туках під досліджувану культуру. Вибрати найкращі форми, строки і способи внесення добрив під культуру. Обґрунтувати необхідність внесення органічних добрив. Добрива підбираються студентами з урахуванням зони вирощування, біологічних особливостей культури і її попередників.

3.4. Сівба

Привести данні про посівні якості насіння культури, які відповідають 1 класу стандарту, вказати масу 1000 насінин. Відмітити кількісну норму висіву насіння на одиницю площі (1 га). Описати обробіток насіння отрутохімікатами (назву препарату, норму витрати, строки і способи обробітку). Проти яких хвороб і шкідників проводять обробіток. Обґрунтувати необхідність проведення його і інших прийомів підготовки насіння до сівби.

Особливу увагу необхідно приділити аналізу *строків сівби* в залежності від кліматичних умов, так як це має важливе значення для вирощування культури. Обґрунтувати *густоту стояння рослин, спосіб сівби*,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.12- 05.02/2/201.00.3/Б/ОК.- 35.2025
	Екземпляр № 1	Арк32/ 17

глибину загортання насіння. Привести розрахунки вагової норми висіву насіння на 1 га. Вказати марку трактора і сівалок, посівного агрегату, ширину міжряддя. Описати вимоги до якості сівби.

3.5. Догляд за посівами

До основних заходів догляду належать боротьба з бур'янами, шкідниками та хворобами, внесення добрив, зрошення та ін. з вказанням назв сучасних препаратів, доз і строків внесення тощо. Необхідно скласти план догляду за посівами досліджуваної культури, враховуючи біологічні і кліматичні особливості. Указати вимоги до якості робіт стосовно догляду за культурою, передбачені інтенсивною технологією, робочі органи машин і т.д.

3.6. Збирання врожаю і первинна обробка

Спланувати й обґрунтувати строки і способи збирання урожаю, техніку й технологію, прийоми первинної обробки продукції, які зменшують втрати врожаю і підвищують якість продукції.

РОЗДІЛ 4

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ

Технологічна карта є робочою програмою, в якій передбачається комплекс заходів щодо вирощування високоякісних урожаїв конкретної сільськогосподарської культури. У ній науково обґрунтовано подається перелік агротехнічних операцій, які в умовах зони забезпечують максимальну реалізацію потенціалу продуктивності вирощуваного сорту або гібрида.

У технологічній карті обґрунтовано поєднуються три основних напрями діяльності агрономічної служби: технологічний, технічний та розрахунково-економічний. Технологічний напрям передбачає розробку і послідовність проведення технологічних операцій та агротехнічних вимог до них — раціональних способів і глибини обробітку ґрунту, норм внесення добрив і пестицидів; ефективних способів підготовки насіння; строків сівби та норм висіву; особливостей догляду за культурою та збиранн

строків виконання і обсягів робіт тощо. Технічний напрям — комплектацію машинно-тракторних агрегатів, марочний підбір тракторів, сільськогосподарських машин і знарядь, встановлення норм виробітку та кількості обслуговуючого персоналу. Розрахунково-економічний напрям — визначення потреб у робочій силі й техніці, матеріально-грошових витрат за видами робіт і у цілому по культурі, а також собівартості вирощеної продукції.

Технологічний і технічний напрями становлять агротехнічну частину технологічної карти.

Отже, весь комплекс заходів, що описані у розділі 3, необхідно звести в єдину чітку систему технологічних прийомів у вигляді агротехнічної частини технологічної карти вирощування культури.

Розробка агротехнічної частини технологічної карти технології вирощування сільськогосподарських культур

Агротехнічну частину карти складають за встановленою формою, на спеціальних бланках, якими користуються у виробництві. В курсовій роботі можна навести таблицю (табл.4.1).

Таблиця 4.1

Технологічна карта вирощування культури в умовах певної зони

Технологічна операція	Строк виконання	Вимоги до якості	Склад агрегату	
			трактор (марка)	марка с.–г. машин, їх кількість

У графі "Технологічна операція" наводять агротехнічні прийоми, які рекомендовані господарствам зони при вирощуванні сортів і гібридів сільськогосподарських культур. Їх записують у таблицю в послідовності, передбаченій рекомендованою технологією: починають з операцій допосівного обробітку ґрунту та внесення добрив і закінчують збиранням урожаю та його підготовкою до реалізації і зберігання. Деякі відхилення у послідовності виконання операцій можуть мати місце, якщо вони зумовлені господарською необхідністю або доцільністю. Протруюють насіння, наприклад, завчасно, а не безпосередньо перед сівбою, як передбачено картою, або навесні передбачене картою допосівне застосування азотних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 19

добрих (через їхню відсутність) замінюється післяпосівним підживленням рослин азотом.

Наведена схема технологічної карти передбачає розробку не календарних, а агротехнічних строків проведення робіт, які вказують у відповідній графі.

У графі «Вимоги до якості» потрібно звертати особливу увагу на розробку якісних показників виконання операцій.

В агротехнічну частину карти включають також операції, які безпосередньо не впливають на ріст і розвиток рослин, але дають змогу вчасно виконати передбачені агротехнічні роботи. До них належать, наприклад, такі, як навантаження і розвантаження насіння або добрив, транспортування до місця їх використання та ін. їх може бути більше або менше, ще залежить від особливостей технології, матеріальних ресурсів тощо.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Курсова робота закінчується висновками. Вони мають бути короткими, при необхідності навести основні положення роботи і пропозиції автора щодо перспектив підвищення урожайності й поліпшення якості продукції шляхом вдосконалення технології вирощування сільськогосподарської культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список літератури повинний містити не менше, ніж 30 посилань. Він повинен включати в алфавітному порядку лише ті джерела, з якими автор при написанні роботи особисто працював і використав. При посиланні на літературні джерела в курсовій роботі обов'язково вказувати прізвище та ініціали авторів, повну назву роботи, де і коли вона була опублікована (назва журналу, збірника, видавництва, рік видання), а також сторінки, на яких вона розміщена в журналі чи збірнику. Посилання в тексті на літературні джерела, слід зазначити порядковим номером за переліком літературних джерел, виділеним двома квадратними дужками. Акуратно оформлену роботу студент підписує і реєструє інженер для подання викладачеві на рецензування. Позитивно оцінену рецензентом роботу студент захищає.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 20

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ РОБОТИ

4.1. Вступ

Це один з найважливіших розділів курсової роботи, фактично його «обличчя». Вступ в короткому вигляді повинен відображати зміст всієї роботи. Зі вступу потрібно починати курсову роботу, описуючи її в загальних рисах, і вступом же закінчувати – доповнюючи його одержаними в ході написання роботи матеріалами звіряючи відповідність написаної вже роботи з прописаними у вступі методологічними положеннями, відточуючи формулювання останніх.

Головним завданням вступу є обґрунтування актуальності і практичної значущості обраної теми курсової роботи, особливостей постановки і вирішення питань стосовно конкретних напрямів дослідження.

Актуальність теми та доцільність роботи для розвитку відповідної сфери науки, її важливість для сучасної практики економічного розвитку України обґрунтовують на основі критичного аналізу та порівняння з відомими в науці підходами до розв'язання поставленої проблеми. Кажучи про актуальність, необхідно перерахувати тих вчених, які розробляли схожу проблему, заклали методологічні основи досліджень в даній галузі, провели експериментальні дослідження, виділили основні аспекти розгляду проблеми.

У вступі формулюють *мету роботи та завдання*, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета – наукові і практичні результати, які повинні бути досягнуті у результаті проведення дослідження. Основні цілі досліджень повинні розрізнятися за кінцеве отриманим результатом – описом стану, характеристик, тенденцій розвитку, технологій предмету досліджень (пошук шляхів удосконалення (оптимізації, покращення) або уточнення описаних раніше в літературі).

Визначення завдань – це вибір шляхів і засобів для досягнення мети дослідження. Завдання являють собою послідовні етапи організації і проведення дослідження з початку і до кінця. Завдань може бути сформульовано від трьох до розумно необмеженої кількості – залежно від логіки дослідження, що проводиться.

Завдання повинні бути сформульовані безумовно і чітко в межах намічених майбутніх досліджень. Їх формулювання можуть відповідати назвам розділів і окремих пунктів в курсовій роботі. Перелік завдань повинен допомогти зрозуміти характер курсової роботи.

Об'єктом курсової роботи – є торговельне підприємство будь-якої форми власності, яка є юридичною особою і має самостійну звітність та товари, які реалізуються.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 21

Предмет дослідження міститься в межах проблемного об'єкта, який потребує вирішення. Зазначені об'єкти породжують проблему: оновлення асортименту, прискорення товарообороту, підвищення ефективності роботи підприємства, зменшення поточних витрат, підвищення рівня доходів, покращення стану основних засобів тощо.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 1-2 сторінки.

4.2. Суть основної частини курсової роботи

Розділ 1 – Теоретичний огляд літературних та нормативних джерел

Для виконання даного розділу курсової роботи особливе значення має правильне узагальнення накопиченого теоретичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції. Ця частина досліджень носить характер системного і глибинного аналізу теоретичних проблем досліджуваного об'єкта (аналіз понятійного апарату, дослідження процесу, що вивчається, системи показників тощо).

Наводиться літературний огляд з питань, що вивчаються, досягнень науки і передового досвіду. Теоретично обґрунтуються емпіричні гіпотези, і так само план подальшого напрямку досліджень. Для цього у розділі розкриваються практично всі поняття, що містяться в назві курсової роботи, описується і систематизується те, що було зроблено попередниками з обраного напрямку дослідження.

При обґрунтуванні актуальності й розгляді теоретичних основ вибраної теми необхідно, перш за все, використовувати законодавчі акти (державні й регіональні) внутрішні інструкції й інші розпорядні документи з вибраної для дослідження проблеми.

Назву розділу 1 можливо формулювати такими словами (Теоретичні основи..., Теоретичні засади..., Теоретико-методичні основи..). В параграфі 1.1 слід розглядати понятійний апарат, сутність, зміст (предмета дослідження) та його особливості; у параграф 1.2 – класифікаційні ознаки, фактори впливу на об'єкт дослідження, показники, принципи, функції та ін.; у параграф 1.3 – процес, механізм; нормативно-правове забезпечення та ін.

Студент повинен самостійно підібрати літературу з обраної теми, використовуючи для цього систематичні і алфавітні каталоги бібліотек. За допомогою при підборі літератури слід звертатися до бібліографів в бібліотеках і до наукового керівника.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 22

У процесі підготовки та написання розділу з огляду літературних джерел, корисним є ознайомлення із науковою літературою за останні 5-7 років: статтями у збірниках наукових праць, тезами доповідей до конференцій, виступами провідних науковців за тематиками аналогічними чи спорідненими з обраною темою досліджень.

При підготовці до написання курсової роботи необхідно ознайомитися з опублікованими за обраною темою монографіями, статтями в журналах за останні 2–5 років. Можна також використовувати опубліковані статистичні дані, інформацію з енциклопедій та довідників, матеріали навчальної та науково-публіцистичної літератури.

При виконанні першого розділу треба пам'ятати, що даний розділ будується не на простому копіюванні тексту з літературного джерела чи переліку даних наданих кожним автором, а на аналізі студентом з оцінкою-коментарем: з чим студент згоден і буде використовувати у подальшій роботі, а з чим можливо, не згоден і чому. При визначенні позиції різних авторів, не слід захоплюватися рясним цитуванням. Краще висловлювати ідеї і позиції різних авторів своїми словами, при цьому роблячи посилання на їх роботи.

Таким чином у першому розділі здійснюється аналіз джерел з позицій:

- різних точок зору на досліджувану проблему;
- найбільш прийнятної і обґрунтованої точки зору у представленні студента, що виконує роботу;
- пошуку відповідей на питання (сформульовані у вступі) на основі бібліографічного огляду;
- офіційних нормативних документів.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 35–40% загального обсягу курсової роботи.

Розділ 2 – Практична частина

У даному розділі викладаються результати досліджень, що були отримані особисто студентом при виконанні курсової роботи за обраною темою на прикладі конкретного торговельного підприємства (на основі даних фінансової та управлінської звітності) або сфери торговельної діяльності. Цей розділ повинен складатися з декількох підрозділів, кожний з яких, може мати пункти та підпункти.

Необхідно надати організаційно-правову характеристику підприємства, провести комплексний аналіз фінансово-економічної діяльності конкретного торговельного підприємства та оцінити сучасний стан (за темою курсової роботи) об'єкта дослідження, запропонувати напрями його удосконалення. Для цього необхідно висвітлити наступні питання:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 23

- ✓ організаційно-правова характеристика господарства, компанії, як суб'єкта господарювання;
- ✓ проаналізувати фінансово-економічний стан підприємства;
- ✓ оцінити стан (за темою курсової роботи) об'єкта дослідження;
- ✓ напрями удосконалення (об'єкта дослідження).

Напрями удосконалення (об'єкта дослідження), (параграф 2.4) передбачає розробку конкретних рекомендацій, надання обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення та/або усунення виявлених в параграфі 2.3 проблем або загроз, які можуть постати перед суб'єктом господарювання у майбутньому.

Обсяг даного розділу не повинний перевищувати 60–65% загального обсягу курсової роботи.

4.3. Висновки і пропозиції

Висновки і пропозиції, що наводяться в кінці курсової роботи є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Саме тут скорочено наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінка результатів дослідження з точки зору відповідності мети курсової роботи та поставленим завданням, пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напрямку діяльності, які було детально обґрунтовано у розділах. У висновках не можуть з'явитися експериментальні результати та пропозиції, які не були розглянуті у розділах.

Обсяг висновків і пропозицій не повинний перевищувати 2-3 сторінки.

4.4. Список використаної літератури

Список використаних літературних джерел складають з бібліографічних описів першоджерел, оформлених згідно з вимогами державного стандарту (додаток В).

Список використаної літератури не входить в основний об'єм роботи. На кожне літературне джерело в тексті роботи обов'язково повинне бути хоч би одне посилання. Список літератури може бути складений, або у порядку згадки літературних джерел в курсовій роботі, або в алфавітному порядку.

При посиланні на літературу в тексті роботи приводиться порядковий номер джерела, поміщений у квадратні дужки, наприклад: [3], [6–7], [10, 13]. При приведенні дослівної цитати з джерела указується також сторінка, на якій міститься дана цитата (наприклад, [12, с. 94]).

Список використаної літератури повинен налічувати не менше 20 джерел.

4.5. Додатки

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 24

Додатки до курсової роботи реальні документи господарства(компанії);

- проміжні математичні доведення, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- матеріали, які через великий обсяг, не можуть бути внесені до основної частини;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки оформляються як продовження курсової роботи на подальших її сторінках, і розміщуються в порядку посилань у тексті курсової роботи, але до основної нумерації не включаються.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 25

5. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Загальні вимоги

Курсова робота повинна бути виконана й оформлена з додержанням вимог до наукових робіт. Обов'язковою вимогою до курсової роботи є написання її державною мовою, за винятком списку використаної літератури, де використане джерело записується мовою видання. Цитати з цих джерел наводяться в тексті українською мовою.

Обсяг основного тексту курсової роботи має становити 2,5–3,0 авторських аркушів (35–55 рукописних сторінок). Зазначений вище обсяг курсової роботи розрахований на використання при її оформленні комп'ютерів з використанням шрифтів текстового редактора Word шрифт Time New Roman розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 20 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Шрифт друку має бути чітким, стрічка – чорного кольору, напівжирний. Щільність тексту має бути однакова.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Кожну структурну частину курсової роботи (вступ, окремі розділи, висновки, список використаної літератури, додатки) треба починати з нової сторінки. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації.

5.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки вкінці.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 26

використаних джерел не мають порядкового номера. Треба звернути увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини курсової роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «РОЗДІЛ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера ставиться крапка, а потім друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі курсової роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 27

пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.3) (третя формула першого розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

5.3. Таблиці та їх оформлення

Цифровий матеріал, як правило, має оформлятися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Слово “Таблиця” і її назву розпочинають з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків має бути не меншою за 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блока або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини та розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, у другому – боковик.

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)	
Назва таблиці	
Головка	Заголовки граф
	Підзаголовки граф
Рядки	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 28

Боковик (заголовки рядків)	Графи (колонки)

Номер таблиці зазначається двома цифрами через крапку, де перша цифра означає розділ до якого відноситься таблиця, а друга цифра є порядковим номером таблиці у даному розділі. Наприклад «Таблиця 2.1» – відноситься до 2 розділу і є першою по порядку розташування у даному розділі.

Текст в таблиці повинен бути виконаний через одинарний міжрядковий інтервал, шрифтом Times New Roman. Кегель шрифту – 12.

5.4. Рисунки та їх оформлення

Обов'язковою частиною курсової роботи є графічний матеріал (рисунки), який застосовують для детального встановлення властивостей або характеристик предмета дослідження роботи.

Рисунки, так само, як і таблиці, розміщують безпосередньо після першого посилання на них, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включаються до загальної нумерації сторінок.

Рисунок повинен мати тематичну назву, яку розміщують під ним. Його позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком рисунків, поданих у додатках. Номер рисунку повинен складатися з номера розділу і його порядкового номера в межах цього розділу, між якими ставиться крапка. Крапка також ставиться після останньої цифри номера рисунку. Назву слід розміщувати безпосередньо під рисунком з абзацного відступу, вирівнюючи по ширині рядка. Крапку у кінці назви рисунку ставити не треба. Номер рисунку та його назва розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі курсової роботи подано один рисунок, то його нумерують за загальними правилами. Наприклад: Рис. 2.1. «Назва...» – відноситься до другого розділу і є першим по порядку розташування у даному розділі; Рис. 2.2. «Назва...» – відноситься до другого розділу і є другим по порядку розташування у даному розділі.

Посилання на рисунки в тексті роботи є обов'язковим. Основними видами ілюстративного матеріалу в курсовій роботі є: креслення, технічний рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік. Не варто оформлювати посилання на рисунки як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де робиться посилання на рисунок, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 2.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 2.1» або «... як це показано на рис. 3.1». У повторних посиланнях на рисунки треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «(див. рис. 2.1)».

Рисунок (схему, діаграму, графік), як правило, слід виконувати на одній

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 29

сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними друкують «Рис. 2.1, аркуш 2».

Текст рисунку повинен бути виконаний через одинарний міжрядковий інтервал, шрифтом Times New Roman. Кегель шрифту – 12.

Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення (електрографічне копіювання, мікрофільмування).

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент, тому вкінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, які йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

5.6. Посилання на першоджерела в тексті роботи

У тексті роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали, або окремі результати, наведені у роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, подають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні в часі видання. На більш ранні видання можна посилатися лише коли в них є наявний матеріал, не включений до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, то в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок (наприклад [12, с. 98]), ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке зроблено посилання в роботі. Посилання в тексті роботи на джерела потрібно зазначити порядковим номером за переліком посилань і виділити двома квадратними дужками, наприклад “у працях [1–3]”.

Допускаються посилання на джерела у виносках. При цьому оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 30

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад “рис. 1.2”. Посилання на формули роботи вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад “у формулі (2.3)”.

На всі таблиці роботи в тексті мають бути посилання, при цьому слово таблиця в тексті пишуть скорочено, наприклад “у табл. 2.5”.

Перед зшиванням і подальшим пред'явленням курсової роботи на кафедру необхідно перевірити:

- ідентичність заголовків в змісті і в роботі, а також їх загальну редакційну узгодженість;
- правильність підкладки листів (їх послідовність і розміщення щодо корінця);
- правильність нумерації рисунків, таблиць, додатків; загальну редакційну узгодженість таблиць і написів;
- наявність посилань на рисунки, таблиці, додатки, літературу; правильність посилань;
- наявність всіх підписів на титульному листі;
- відсутність олівцевих позначок і елементів оформлення в олівці;
- наявність крізної нумерації сторінок і відповідність їй змісту.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 31

6. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ ТА ЇЇ ЗАХИСТ

Закінчена курсова робота підписана студентом переплітається у палітурку чи підшивається в папку для курсових робіт, та реєструється в журналі, який постійно знаходиться на кафедрі здоров'я природи та якості харчових ресурсів. Після реєстрації, не пізніше, ніж за три тижня до початку екзаменаційної сесії студента, курсова робота передається на перевірку керівнику для остаточного контролю відповідності змісту курсової роботи наданій темі, наукової та реальної обґрунтованості висновків і пропозицій.

Курсова робота, що визнана задовільною, допускається до захисту. Незадовільна робота повертається студентові на доопрацювання. В цьому випадку на титульній сторінці роботи зазначається «Не допущена до захисту» і надаються детальні вказівки, які розділи і як повинні бути доопрацьовані.

Після перевірки курсової роботи науковий керівник підписує її і разом зі своїм відгуком представляє комісії по захисту курсових робіт не пізніше, ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії студента.

Захист курсової роботи є завершальним етапом виконання курсової роботи. Захист курсової роботи відбувається перед комісією, яка складається з двох (трьох) викладачів кафедри до початку або в період заліково-екзаменаційної сесії (для студентів заочної форми навчання). За підсумками захисту (доклад і відповіді на питання за темою роботи) комісія оцінює роботу. Позитивна оцінка заноситься в залікову відомість і залікову книжку студента. Оцінка «незадовільно» вноситься тільки в залікову відомість. Захист курсової роботи приймається до здачі першого екзамену сесії.

Відповіді на питання – важливий етап захисту. Саме у цей момент студент можете показати членам комісії по захисту курсових робіт, наскільки самостійно і вільно він орієнтується в науковій проблемі. Звичайно доповідачу задається від двох до шести питань. Питання, що задаються на захисті, як правило, можна віднести до одного з трьох типів:

- питання, що задаються з метою уточнити наукові позиції, окремі положення курсової роботи, визначення понять, факти та ін.;
- питання, що задаються з метою підтримати, дати можливість деталізувати найбільш цікаві, сильні сторони курсової роботи;
- питання, викликані незадоволеністю членів комісії по захисту курсових робіт від переглядання курсової роботи або заслуховування доповіді студента. Питання цього типа легко відрізнити від інших по інтонаціях, з якими вони задаються, спрямованості та ін. І тут студенту необхідно бути особливо уважним, по

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 32

можливості дати вичерпні відповіді.

За доповіддю і відповідями студента на запитання комісія робить висновки про ступінь володіння їм матеріалом курсової роботи, про широту його кругозору, ерудицію і уміння аргументовано відстоювати свою точку зору.

Студенту, що не захистив курсову роботу в встановлений термін з поважної причини, підтвердженої документально, може бути за його особистою заявою надано право повторного захисту курсової роботи під час наступного періоду роботи комісії по захисту курсових робіт.

Студент, що одержав незадовільну оцінку за курсову роботу, не допускається до здачі екзаменаційної сесії. В цьому випадку студентові комісія встановлює, чи може він представити до повторного захисту ту ж саму роботу, але з відповідними доопрацюваннями, що були визначені комісією, або повинен розробити нову тему, яку встановлює кафедра.

Курсова робота здається в терміни, які встановлені Графіком роботи зі здобувачами вищої освіти спеціальності 201(H1) «Агрономія».

Захист курсової роботи відбувається відповідно до розробленого на кафедрі графіку в присутності членів комісії, що створюється завідувачем кафедри із викладачів кафедри у складі трьох осіб. Графік захисту курсової роботи оприлюднюється за два тижні до дати захисту.

Захист повинен продемонструвати вміння автора стисло, логічно, аргументовано викласти матеріал та з'ясувати, у чому полягає суть і цінність виконаної роботи.

Тези доповіді здобувач освіти готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною і тривати 5–7 хвилин.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури КР;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді здобувач освіти відповідає на запитання викладачів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної здобувачем освіти КР, рівень знань та набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати інформацію, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Курсова робота, виконана відповідно до встановлених цими Методичними рекомендаціями вимог і своєчасно подана на кафедру для реєстрації та перевірки науковим керівником, оцінюється максимально у 100 балів: 0-60 балів виставляє

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 33

науковий керівник у рецензії на курсову роботу, 0-40 балів – комісія, перед якою здобувач освіти захищає КР.

Після захисту з відміткою наукового керівника КР здаються на кафедру здоров'я природи та якості харчових ресурсів для зберігання. Курсова робота здається в терміни, які встановлені графіком роботи зі здобувачами вищої освіти спеціальності 201(Н1) «Агрономія».

Після захисту з відміткою наукового керівника КР здаються на кафедру.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка курсової роботи проводиться на закритому засіданні комісії по захисту курсових робіт. При оцінюванні курсової роботи враховується низка складових, зокрема:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- відповідність вимогам щодо оформлення робіт.

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин:

- 1) виконання курсової роботи (до 70 балів) і
- 2) захисту (до 30 балів).

Результати захисту курсової роботи оцінюються на "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Підсумкова оцінка оцінювання виконаної та захищеної курсової роботи формується з окремих складових (табл. 1) за 100-бальною шкалою, національною системою і шкалою ECTS (табл. 2).

Виконана КР допускається до захисту за умови, що його оцінено в 35 і більше балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 34

Таблиця 1

Розподіл балів оцінювання КР здобувача вищої освіти

	Критерії оцінювання	Кількість балів
Вступ	Обґрунтування актуальності обраної теми, визначення мети, об'єкта і предмета дослідження, формулювання проблемних питань, які будуть досліджуватися у роботі	0-5
Розділи	Рівень висвітлення теоретичних засад досліджуваної проблеми, обґрунтування недоліків і проблемних питань, які будуть висвітлюватися здобувачем освіти під час написання курсової роботи; рівень глибини проведення аналітично-дослідницької роботи	0-50
Висновки	Чіткість та лаконічність відображення результатів, одержаних під час виконання роботи	0-5
Оформлення	Змістовність, цілісність, якість оформлення та ілюстрованість виконаної роботи	0-10
Захист	Якість захисту роботи (уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки здобувача освіти; володіння культурою презентації). Змістовні відповіді на запитання членів комісії	0-40
	Разом:	100

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 35

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно (необхідна серйозна подальша робота для отримання позитивної оцінки)

Курсова робота оцінюється на «*відмінно*» (90-100 балів), якщо студент:

- показав глибокі теоретичні знання;
- оволодів первинними навиками науково-дослідної роботи;
- вміло провів збір інформації, її опрацювання й осмислення;
- здійснив критичний усебічний аналіз, написання власних роздумів і формулювання висновків;
- виконав роботу грамотно, українською мовою, з дотриманням наукового стилю;
- оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;
- на захисті продемонстрував глибокі знання з теми дослідження, чітко та впевнено відповів на запитання.

Курсова робота оцінюється на «*добре*» (74-89 балів), якщо студент:

- показав досить високі теоретичні знання;
- оволодів первинними навиками дослідної роботи: збір інформації, її опрацювання й осмислення, написання власних роздумів і формулювання висновків з частковим критичним аналізом використаних джерел;
- виконав роботу грамотно, українською мовою, з дотриманням наукового стилю, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки;
- оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;
- на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на поставлені запитання.

Курсова робота оцінюється на «*задовільно*» (60-73 балів), якщо студент:

- показав достатні теоретичні знання;
- в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збір інформації, її опрацювання й осмислення, написання власних роздумів і формулювання висновків при допущенні порушень принципів логічного та послідовного викладу матеріалу з наявністю окремих фактичних помилок і неточностей;
- допустив помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату;
- допустив численні граматичні та стилістичні помилки;
- на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зміг упевнено й чітко відповісти на додаткові запитання.

Курсова робота оцінюється на «*незадовільно*» (менше 60 балів), якщо на захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зміг задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 36

Рішення щодо оцінки курсової роботи оголошується в той самий день після закінчення захисту всіх робіт, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 37

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок завдання до виконання курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Факультет гірничої справи, природокористування та будівництва

Кафедра здоров'я природи та якості харчових ресурсів

ЗАВДАННЯ

до виконання курсової роботи
з освітньої компоненти «Рослинництво»

Здобувача (ки) освіти - ... _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема курсової роботи: _____

Рекомендовані джерела (за необхідності видається як додаток до завдання):

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№ п/п	Назва етапів курсowego проекту	Термін виконання етапів роботи	Примітки
	Формулювання теми КР		
	Розділ 1		
	Розділ 2		
	Розділ 3		
	Здача готової роботи		
	Захист курсової роботи		

Дата видачі " _____ " 20 _ р.

Керівник КР _____ (підпис)

Завдання отримав _____ (підпис)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 38

ДОДАТОК Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
 Факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
 Кафедра здоров'я природи та якості харчових ресурсів

КУРСОВА РОБОТА
 з освітньої компоненти

“Рослинництво ”

на тему: _____

Здобувача(ки) освіти _____ курсу
 _____ групи
 спеціальності 201 (Н1) «Агрономія»

 (прізвище та ініціали)

Керівник _____
 (наук. звання, посада, П.І.П/б керівника)

Підсумкова оцінка:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії: _____

 (підпис) (прізвище та ініціали)

 (підпис) (прізвище та ініціали)

 (підпис) (прізвище та ініціали)

м. Житомир – 20__ р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 39

ДОДАТОК В

Приклад оформлення списку літератури

Приклад оформлення списку використаних джерел, відповідно до ДСТУ 8302:2015

Книга одного автора

Іванова В. Д. Технологія виробництва продуктів бджільництва : курс лекцій. Миколаїв : МДАУ, 2009. 245 с.

Книга двох або трьох авторів

Боярин М. В., Нетробчук І. М. Основи гідроекології: теорія й практика : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 365 с.

Книга чотирьох і більше авторів

Астрономія : навч. посіб. / І. А. Климишин та ін. Одеса : Астропринт, 2012. 352 с.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

Економічна енциклопедія / за ред. В. В. Шевченка. Київ : Альманах, 2016. 304 с.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

Антологія української юридичної думки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. кн., 2002. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. 568 с.

Частина книги (розділ тощо)

Шевченко Р. О. Особливості селекції яблунь. *Практикум з ботаніки* / ред. О. С. Самійленко. Херсон, 2018. С. 22—36.

Стаття (публікація) у періодичному виданні

Стаття в журналі

Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2018. Т. 21, № 1. С. 121—130.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 40

Кольцова Я. І., Нікітін С. В. Одержання пористих склокристалічних матеріалів з використанням паливного шлаку. *Питання хімії та хімічної технології*. 2020. № 1. С. 33—38. DOI: 10.32434/0321-4095-2020-128-1-33-38 (дата звернення: 11.06.2020).

Стаття в газеті

Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. С. 10.

Електронний ресурс

Сайт

«Файлу» чи файла»: який родовий відмінок слова «файл»? *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/consulenza-linguistica/vypusk3/failu-faila/> (дата звернення: 20.05.2020).

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily> (дата звернення: 11.06.2020).

Приймак Д. М., Томіленко О. В., Ковальчук З. Ю. «Підодіяльник»: як правильно сказати українською? *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/how-to-say/pidodiialnyk/> (дата звернення: 09.06.2020).

Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua/> (дата звернення: 05.11.2019).

Дисертація

Наконечний А. Б. Примусове відчуження земельних ділянок за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Одеса, 2015. 225 с.

Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Автореферат дисертації

Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 41

Заяць А. Є. Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. : автореф. дис. ... д.-ра іст. наук : 07.00.01. Львів, 2019. 39 с.

Матеріали конференції

Тези доповіді

Киридон А., Троян С. М. Грушевський і основні етапи українського державотворення. *Міжнародна наукова конференція до 150-річчя М. С. Грушевського* : тези доп., 17 верес. 2016 р., Острог / редкол.: Винар Л.-Р. та ін. Острог, 2016. С. 44—47.

Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпідменту в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності* : тези доп. учасників XXV Наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35-36.

Закон, нормативний акт

Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII : станом на 19 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 11.06.2020).

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI : станом на 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 09.06.2020).

Препринт

Головач Ю., Пляцко Р., Сварник Г. Петер Пулюй і архів Івана Пулюя. Львів : Ін-т фізики конденс. систем НАН України, 2020. 24 с. (Препринт. Ін-т фізики конденс. систем НАН України ; ISMP–20–01).

Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 108 с. (Препринт. Наук.-дослід. ін-т фіскал. політики Ун-ту ДФС України).

Simon J. Physics of oscillations. Poznań : University of Poznań, 2019. 121 p. (Preprint. University of Poznań ; UP-02).

Стандарт

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 42

ДСТУ 8746:2017. Автомобільні дороги. Методи вимірювання зчепних властивостей поверхні дорожнього покриття. На заміну ДСТУ Б В.2.3-2-97 (ГОСТ 30413-96), ДСТУ Б В.2.3-8-2003, СОУ 45.2-00018112-042: 2009 ; чинний від 2019-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 20 с.

ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024: 2002 ; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

Архівні матеріали

Закон про громадянство Української Народної Республіки. 15 листопада 1921 р. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1065. Оп. 4. Спр. 96. Арк. 48—50. Оригінал. Машинопис.

Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. *ЦДІАК України* (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.

Шевченко Т. Г. Лист Щепкіну М. С. 1858 р. *ЦДАМЛМ* (Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України). Ф. 506. Оп. 1. Спр. 33.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/2/201.00.3/Б/ОК.35- 1-2025
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 43

КРАВЧЕНКО Наталія Володимирівна
КЛЮЧЕВИЧ Михайло Михайлович
МОЖАРІВСЬКА Інна Анатоліївна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

з освітньої компоненти «Рослинництво»
для здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання спеціальності 201 (Н1) «Агрономія»

Електронне видання. Формат 30×42 / 4.
Гарнітура Times New Roman.
Умов. друк. акр. 1,75. Обл. вид. арк. 1,77.
Державний університет «Житомирська політехніка»
10005, Житомир, вул. Чуднівська,103 <https://ztu.edu.ua/>